MAATALOUS

KASVUTILANTEESTA LYHYESTI

Lämmin sää suosii nurmia

Sateet ja säiden lämpeneminen ovat saaneet säilörehu- ja laidunnurmet sekä odelman hyvään tai vähintään tyydyttävään kasvuun koko maassa, Pro Agria Keskusten liitto kertoo kasvutilannekatsauksessaan.

Uudellamaalla, Etelä-Suomen rannikkoalueella, Hämeessä ja Etelä-Pohjanmaalla yli puolella tiloista päästään korjaamaan kolmas säilörehusato. Muualla kolmas sato korjataan 10–30 prosentilla tiloista.

Talvehtimisen varmistamiseksi nurmet kannattaa niittää, jos kasvusto on pitkää. Liian rehevä kasvusto on altis kasvitaudeille ja keväinen kulo heikentää ensi kesän ensimmäisen sadon laatua.

Laidunkauden arvioidaan päättyvän syyskuun lopussa suuressa osassa maata.

Tärkkiperunakausi alkoi

Tärkkelysperunan vastaanotto alkoi 1.9. Tärkkiperunan hehtaarisato on tavanomainen ja tärkkipitoisuus tavanomaista korkeampi. Peruna kasvaa vielä, jos varsistoa ei ole tuhottu.

Varastoperunan nostot alussa

Varastoperunan nostot ovat pisimmällä Kymenlaaksossa (korjattu 70 prosenttia) ja Pirkanmaalla (korjattu 40 prosenttia), mutta suurimmassa osassa maata korjuu on vasta alussa.

Rupisuus heikentää sadon laatua etenkin Pohjanmaan rannikkoalueella ja Pohjois-Pohjanmaalla. Mukulakoko on keskikesän kuivuudesta kärsineillä alueilla keskimääräistä pienempi ja mukuloita on tavanomaista vähemmän.

Sokerisato hyvä

Sokerijuurikassato arvioidaan hyväksi päätuotantoalueella Lounais-Suomessa sekä Etelä-Suomen rannikkoalueella. Sokeripitoisuudet ovat kohonneet hyviksi Etelä-Suomessa ja tyydyttäviksi Pohjanmaan rannikkoalueella ja Etelä-Pohjanmaalla.

Omenakausi parhaimmillaan

Etelä-Suomen omenatarhoissa syyslajikkeiden poiminta on kääntymässä lopuilleen. Talvilajikkeet kypsyvät poimintakuntoon parin viikon kuluessa. Ensimmäiset erät tulevat kauppoihin lokakuun puolivälin jälkeen.

Varastosipulia nostetaan

Kukka- ja parsakaalin sekä rapean keräsalaatin satokauden arvioidaan jatkuvan syyskuun loppupuolelle saakka.

Varastovihannesten korjuu alkoi sipulin nostolla elokuun lopussa, mutta varsinainen korjuukausi käynnistyy syyskuun loppupuolella. Kesän säät ovat verottaneet varastovihannesten satoa. Sadon laatu arvioidaan tyydyttäväksi.

MARKKU VUORIKARI

Kevätvehnän siemenestä voi tulla pula

Tapio Nuoritalo kylvi tiistaina syysvehnää Janakkalassa.

Märkä elokuu saattoi heikentää kylvösiementen laatua merkittävästi. Siementen itävyys kannattaa testata jo nyt ensi kevättä varten.

Elokuun rankat sateet voivat aiheuttaa pulan kevätvehnän siemenestä ensi keväänä. Puintikosteuden ylittäessä 25 prosenttia itävyysriskit kasvavat.

Ohralla ja kauralla tilanne ei todennäköisesti ole yhtä paha kuin vehnällä.

MTK:n vilja-asiamies **Max Schulman** toteaa, että tilan oman siemenen itävyys kannattaa testata viipymättä. Samoin sertifioidun siemenen tilaukset on hyvä tehdä mahdollisimman nopeasti.

Ripeällä toiminnalla siementarpeen kokonaistilanne saadaan nopeasti selville ja viranomaiset voivat tehdä tarvittaessa toimia, jotta siementä riittää ensi kevään kylvöille.

Siemenviljelijä **Petri Lintukangas** Iitistä toteaa, että yli 25 prosentin kosteudessa puitujen vehnien itävyys heikkenee huomattavasti.

Säät ovat olleet yhtä ankarat myös siementiloille kuin muillekin maatiloille. Monilla alueilla sateet iskivät juuri, kun kevätvehnät olivat valmiita puitaviksi.

Monet siemenviljelijät pienensivät tänä kesänä kevätvehnäalaansa, kun siementä jäi edelliseltä vuodelta yli.

Viljatiloilla vaikea vuosi

Tämän hetken tilanne, jossa viljan hinnat ovat alhaalla ja lannoitteiden ja muiden viljelypanosten hinnat korkealla, ei kannusta viljelijää kiirehtimään panosten hankintaa.

”Viljatiloilla on nyt hurjan tiukka vuosi takana. On vaikea lähteä ostamaan siemeniä ja lannoitteita tässä tilanteessa, mutta katsetta pitäisi kuitenkin jo kääntää ensi kevään kylvösuunnitelmiin”, Schulman sanoo.

Syysvehnä ehtii vielä

Siemenviljelijä **Anders Wikholm** Karjaalta toteaa, että kevätvehnän ensi kevään siementilanne on vielä arvoitus. Hän suosittelee kylvämään nyt syysvehnää, jos siihen on mahdollisuus.

”Syysvehnä auttaa pienentämään kevätvehnän menekkiä.”

Wikholm kertoo rukiin siemenille olleen paljon kysyntää.

Schulman toteaa, että syysvehnää voi kylvää syyskuun puoliväliin saakka. Myös rukiin populaatiolajikkeita ehtii edelleen kylvää.

EU:n maatalousuudistuksen myötä ensi vuonna eteläisessä Suomessa vaaditaan tiloilta vähintään kolme eri viljelykasvia. Syys- ja kevätvehnä luetaan eri kasveiksi.

On myös syytä harkita huonojen peltojen kylvämistä viherlannoitusnurmiksi ensi vuonna. Silloin pellot saadaan hyvään kasvukuntoon seuraaviksi vuosiksi, Schulman toteaa.

TUURE KIVIRANTA

Ohjeita idätys- ja orastumiskokeiden tekemiseen löytyy Eviran verkkosivuilta: www.evira.fi > Kasvit > Viljely ja tuotanto > Siemenet > Analyysipalvelut viljelijöille

Afrikkalainen sikarutto levisi jo Viroon

Eviran mukaan on mahdollista, että sikarutto leviää myös Suomeen

Virossa todettiin maanantaina afrikkalaisen sikaruton (ASF) tapaus, joka on maassa ensimmäinen laatuaan.

Tauti todettiin kuolleena löydetyssä villisiassa Valgan kunnassa lähellä Latvian rajaa. Paikasta on linnuntietä 274 kilometriä Helsinkiin.

Afrikkalaista sikaruttoa on löytynyt aiemmin Latviasta ja Liettuasta. Molempien maiden viranomaiset pyrkivät rajaamaan taudin leviämisen muun muassa tehostamalla metsästystä.

Latviasta on raportoitu Maailman eläintautijärjestölle OIE:lle kesäkuun lopun jälkeen yli 80 ASF-purkausta. Suurin osa tapauksista on koskenut villisikoja, mutta tautia on löydetty myös niin sanotuista takapihasikaloista, jotka ovat Baltian alueella yleisiä.

Riskejä arvioidaan Suomessa

Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran riskiarvioinnin tutkimusyksikön jaostopäällikkö **Tapani Lyytikäinen** pitää mahdollisena, että Baltiassa leviävä rutto saapuu myös Suomeen.

”Ilmiselvää on, että jos sikarutto tulee lähemmäs rajojamme ja meillä on paljon yhteyksiä Baltiaan, niin sikaruton riski kasvaa Suomessakin jonkin verran.”

Lyytikäinen kuitenkin korostaa, että riskin suuruutta ei ole vielä ehditty arvioimaan seikkaperäisesti uusien tietojen valossa.

”Meillä on nopea riskiarviointimalli, jolla pystytään luokittelemaan riskejä karkeasti suuruusluokkiin. Emme osaa vielä tarkasti sanoa, miten paljon riski on muuttunut”, hän sanoo.

Jäljet johtavat Georgiaan

Baltiaan levinnyt afrikkalainen sikarutto huolestuttaa eurooppalaisia metsästäjiä.

EU:n metsästäjäjärjestö Face sai kokouksessaan viime perjantaina selostuksen sikaruttotilanteesta Baltiassa.

Rutto on levinnyt villisikoihin todennäköisesti noin seitsemän vuotta sitten Georgiasta muutamasta sikalasta, joissa oli käytetty Afrikasta tuotua saastunutta rehua. Georgiasta virus levisi villisikojen mukana Venäjälle, Ukrainaan ja Valko-Venäjälle.

Latvian metsästäjäliiton **Linda Dombrovska** ja Viron metsästäjäliiton **Tonis Korts** kertoivat, että ulkomaisille metsästäjille ei ole toistaiseksi asetettu rajoituksia.

Evira on jo aiemmin ohjeistanut suomalaisia metsästäjiä ja muita ruttoalueella liikkuvia. Alueelta ei saa tuoda sian tai villisian lihaa tai lihatuotteita. Myös trofeet voivat levittää tautia. Varusteet, kengät ja vaatteet on puhdistettava ja desinfioitava. Samoin metsästyskoira ja sen varusteet on puhdistettava.

Molemmat korostivat kuitenkin, että ulkomaisten metsästäjien on syytä olla huolellisia käsitellessään jahdeissa kaadettuja ruhoja ennen eläinlääkärin tarkastusta.

Varusteet on tarvittaessa steriloitava. Korts sanoi suomalaisten metsästäjien määrän Virossa pudonneen tänä vuonna noin viidenneksellä.

Suomesta Facen kokoukseen osallistuivat Metsästäjäliiton puheenjohtaja, Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittaja **Lauri Kontro** ja varapuheenjohtaja **Arto Purmonen**. Kontro on myös Facen varapuheenjohtaja.

JUKKA KOIVULA

Karhuvahingoista ilmoitus maaseutuasiamiehelle

Suomen Mehiläshoitajain liitto SML muistuttaa karhuvahingoista kärsineitä tarhaajia ilmoittamaan tuhoista liiton lisäksi oman kunnan maaseutuasiamiehelle sekä paikalliselle petovastaavalle.

Maaseutuasiamiehen pitää nähdä vahinko, jotta tarhaaja voi saada korvauksia.

Jos tarhaaja ei saa virkamiehiä paikan päälle kohtuullisessa ajassa, vahingoista on syytä ottaa valokuvia ennen niiden korjaamista. Kaikki selvät merkit karhuista kannattaa säästää, kuten kynnenjäljet kakuissa ja osastoissa sekä tassunjäljet maassa.

Vahingoista tilastoa pitävä SML muistuttaa, että ilmoituksen voi tehdä myös ennen vuotta 2014 tapahtuneista tuhoista.

Jos karhutuhot ovat toistuvia tai riskit ilmeisiä, SML kehottaa aitaamaan tarhan sähköaidalla. Se ei aina ratkaise ongelmaa, koska ovelimmat karhut oppivat ohittamaan aidan

Lisäksi aitaaminen ja aidan ylläpitäminen maksaa. Yhden mehiläistarhan suojaaminen karhuaidalla on tarhaajalle noin 110 euron kustannus vuodessa.

”Jos vahingot ovat toistuvia ja alueella on paljon mehiläispesiä, hae poikkeuslupaa vahinkokarhun poistamiseen”, SML kehottaa.

Ainakin 300 pesää tuhottu

Karhut ovat hävittäneet kuluneen vuoden aikana ainakin 300 mehiläispesää 60 eri tarhalla. Tuhot ovat jo elokuun loppuun mennessä kaksinkertaistuneet viime vuodesta.

Hunajanhimoisia mesikämmeniä löytyy yhä laajemmalta alueelta. Aiemmin tuhoja oli Itä- ja Keski-Suomessa, mutta tänä vuonna myös läntisen Suomen tarhoilla on käynyt kutsumattomia vieraita. SML:n mukaan karhut ovat nyt koko maan tarhaajien ongelma.

Vahingot aiheuttavat alalle satojen tuhansien eurojen kustannukset vuodessa. Tänä vuonna jo nyt ollaan yli 300 000:ssa, SML arvioi.

Tarhaajalle yhden pesän menetys maksaa muutamasta sadasta eurosta runsaaseen tuhanteen euroa riippuen vahingon ajankohdasta. Lisäksi tuhojen korjaaminen aiheuttaa kustannuksia.

MAIJA ALA-SIURUA

Pölyttäjät elintärkeitä niittyjen lajirikkaudelle

Laaja eurooppalainen tutkimus osoittaa pölyttäjien olevan elintärkeitä niittykasvillisuudelle, kertoo Suomen ympäristökeskus Syke.

Niittyjen, ketojen ja hakamaiden kasvillisuus köyhtyy ympäröivän maiseman yksipuolistuessa. Niittyjen kukkakasveja on vähän viljeltyjen peltojen ympäröimillä alueilla verrattuna esimerkiksi metsän tai laitumen läheisyyteen.

Vaikka monet kukkakasvit eivät välttämättä tarvitse hyönteispölytystä, siitä riippuvaiset lajit vähenevät tuuli- ja itsepölytykseen kykenevien kasvilajien runsastuessa. Tämä on tutkimuksen mukaan nähtävissä koko Euroopassa.

Niityt ja kedot ovat erittäin tärkeitä maatalousalueiden luonnon monimuotoisuudelle. Niityt, kedot ja hakamaat ovat vähentyneet koko Euroopassa, mutta Pohjoismaissa väheneminen on ollut erityisen voimakasta, Syke muistuttaa.

Tutkimuksessa käytettiin Suomessa, Ruotsissa, Saksassa, Unkarissa ja Sveitsissä kerättyjä aineistoja.

Tutkimus on ensimmäinen, jossa osoitetaan laajasti, kuinka pölyttäjähyönteisille sopivien elinympäristöjen väheneminen yksipuolistaa kauttaaltaan niittyjen, ketojen ja hakamaiden kasvillisuuden rakennetta.

Hankkeen tutkimustulokset julkaistiin Ecology Letters -lehdessä.

MAIJA ALA-SIURUA

http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/ele.12325/abstract

Sudet tappoivat lampaita Alavudella

ALAVUS (MT)

Kahdeksan lammasta löytyi kuoliaaksi raadeltuina Aijänahontiellä Alavudelta.

Sudet olivat hyökänneet 40-päisen lammaskatraan kimppuun lauantain ja sunnuntain välisenä yönä.

Lähin lampaanraato oli vain 70 metrin päässä asutuksesta, Alavuden-Töysän riistanhoitoyhdistyksestä kerrotaan.

Kuivasta maasta paikallistettiin kolmet jäljet, joista yhdet kuuluvat emäsudelle ja kahdet poikasille.

Äijänahontiellä on tehty aiemminkin susihavaintoja, mutta hyökkäys lammasten kimppuun oli ensimmäinen laatuaan.

Kyseinen lammastila sijaitsee paikalla, jossa pellon pohjoislaita päättyy metsään.

Kylätie, jota pitkin lapset menevät kouluun, sijaitsee kolmenkymmenen metrin päässä tapahtumapaikasta.

Asiasta uutisoi maakuntalehti Ilkka.

JUKKA KOIVULA

Kuljettaja menehtyi traktoriturmassa

Traktorin kuljettaja kuoli tiistaina ajettuaan ojaan Kuopion Karttulassa. Uhri oli 39-vuotias karttulalainen mies.

Onnettomuus tapahtui hieman ennen puoltapäivää Suonenjoentiellä, kun traktori suistui tien vasemmalle puolelle ja kaatui kyljelleen. Kuljettaja jäi takarenkaan alle puristuksiin, ja hänet todettiin kuolleeksi tapahtumapaikalla.

Traktoriin oli kytketty perävaunu, jossa oli lastina viljaa. Perävaunu ei kaatunut. Suonenjoentie oli tapahtuman vuoksi poikki noin kolme tuntia. Poliisi tutkii onnettomuuden syytä.

STT

MAASEUDUN TULEVAISUUS Tarjoaa!

LEHTEMME RESEPTIT NYT KIRJANA

MAASEUDUN TULEVAISUUDEN KEITTIÖSSÄ esittelee noin 200 herkulliseksi todettua ruokaohjetta, jotka on aiemmin julkaistu Maaseudun Tulevaisuuden ruokasivuilla. Reseptien pääosassa ovat kotimaiset raaka-aineet. Vuodenkiertoa seuraavan jaottelun sijaan kirjan reseptit kulkevat lukijan askelin maalla, luonnossa, kotona ja vapaa-ajalla. Säilömiselle, leipomiselle, säästämiselle ja oppimiselle on omistettu omat lukunsa.

MAASEUDUN TULEVAISUUDEN KEITTIÖSSÄ opastaa sanoin ja kuvin valmistamaan ruokia ja ruokalistoja sekä lisäämään kotimaisten raaka-aineiden tuntemusta. Ruokaohjeita ja luettavaa on yhtä hyvin taitavalle kokille kuin vasta-alkajalle.

TÄYTÄ, LEIKKAA IRTI JA POSTITA!

TILAUSKORTTI

- Kyllä kiitos! Tilaan ☐ kpl **Maaseudun Tulevaisuuden Keittiössä** kirjaa hintaan 30 € (ovh. 45 €) kpl. Hintaan lisätään postituskulut.
- Voit tilata kirjan myös Maahengen verkkosivuilta **www.maahenki.fi**. Kirjoita verkkokaupan hakukentään **MTlukija1**.
- Voit tilata kirjan myös puhelimitse soittamalla numeroon 09-7512020.

ETUNIMI	SUKUNIMI
LÄHIOSOITE	
POSTINUMERO	POSTITOIMIPAIKKA
PUHELIN	SÄHKÖPOSTI

☐ Kyllä kiitos! Haluan saada Maahenki Oy:ltä uutisia, tarjouksia tai tietoa uutuuksista sähköpostitse.

MAAHENKI maksaa tilauksen postimaksun

Maahenki Oy
Tunnus 5010879
00003
Vastauslähetys